Subsidieaanvraag FPK 2021-2024

Schippers&VanGucht

Stel je voor

Een kubus van vier bij vier meter met daarin weer zeven kubussen waardoor het publiek kan dwalen zonder overzicht.
Doorlopende video-ervaringen waarbij iedere hoek een ander perspectief geeft op het geheel.
Een actrice een uur lang op een balk, twee meter boven het publiek.
Plug-and-play video-installaties waarin het publiek een live ervaring aangaat.
Zeven meter op een ijzeren ladder omhoogklimmen om dan een donker gat in te stappen en af te dwalen naar een diep boorgat waarnaast een mol in het donker zit te waken.
Rondreizen in een lift doorheen een denkbeeldig gebouw waar je mensen ontmoet in het verwarde einde van hun dagen en dan via de dood de lift weer uitstappen.

Als Schippers&VanGucht (S&VG) een nieuw concept bedenkt, zie je mensen denken: "dat gaat nooit, dat kan helemaal niet". Maar als je een beetje uitzoomt, merk je dat beweging en verandering nooit in het midden begint, maar altijd aan de rafelranden, met mensen die eerst worden weggezet als radicaal, onredelijk of gek. Je moet soms radicaal en onredelijk kunnen zijn om het gesprek op een ander niveau te krijgen en voort te stuwen.

Als iets onmogelijk is dan zetten wij onze tanden erin. En bijten ons vast.
Vier jaar geleden noemden we onszelf het best bewaarde geheim van (theater) Nederland. Praktisch niemand kende de naam Schippers&VanGucht, velen herinnerden zich wél één van onze voorstellingen. Voorstellingen gemaakt voor de jeugd, met steeds ook een sterke impact op volwassenen.

Begin 2017 konden we als theatergezelschap de stap maken van ad hoc produceren naar een meerjarige subsidie van zowel het FPK als Provincie Noord-Brabant en de stad Breda. We werden gezien en die stap bleek een sprong voorwaarts.

Het kunnen werken in continuïteit maakt het verschil. Het stelt ons in staat om de kwaliteit van ons werk duurzaam te vergroten. En niet alleen artistiek. Ineens kunnen we voorstellingen langdurig op het repertoire houden. Zo zetten we de investeringen in onze theatrale installaties om in indrukwekkende speelreeksen, verspreid over meerdere jaren. Dat noemen we creatief rendement. Continuïteit betekent dat we ons écht en duurzaam kunnen verbinden aan partners en publiek. We spelen daardoor een wezenlijke en blijvende rol in de gemeenschap.
In dit plan bouwen we met bevlogen artistieke én maatschappelijke drive door op deze verworven basis.

WARNET foto : Wannes Cré

IVBOJ foto : Wannes Cré

Inhoudsopgave

Wie	we zijn	pag. 4
Waarom	we maken wat we maken	pag. 5
Wat	we gaan maken & met wie	pag. 6
Voor wie	we maken	pag. 10
Waar	we zijn en voor wie we spelen	pag. 12
Hoe	we maken wat we maken	pag. 15

Wie we zijn

Schippers&VanGucht is de naam van het makersduo Jellie Schippers (theatermaker en regisseur) en Myriam Van Gucht (theatermaker en scenograaf). Samen met **Cremers&Mensert** vormen zij een collectief. Dorine Cremers heeft daarbij de rol van zakelijk leider, Joanne Mensert die van creatief producent.

S&VG maakt aanstekelijke voorstellingen die een gesprek tussen generaties initiëren over vindingrijkheid en het vermogen om van mening te kunnen veranderen: essentiële eigenschappen om maatschappelijke problemen aan te pakken. De theaterervaringen van S&VG maken het mogelijk een moment in de tijd te vangen en de blik te kantelen.

S&VG duikt op waar je het niet verwacht. Theatrale installaties, portretten en interventies plaatsen we in het landschap, we duiken op in de straat, op parkeerplaatsen en het pleintje om de hoek. We proberen op deze manier de waarde van een plek te hertekenen.

Vier jaar geleden startten we een zichtbaarheidsoffensief om onze naam te vestigen. Nou, zichtbaar waren we! Getuige alleen al de vraag naar ons werk vanuit het veld (professionele circuit en schoolomgeving) en de grote hoeveelheid speelbeurten die dat opleverde. Gaandeweg en tegelijkertijd groeide het besef dat het brandmerken van onze naam helemaal geen doel op zich is. Het gaat ons niet om ego, maar om effect. De reputatie die we nastreven is die van de opwinding van de ervaring. Dat is onze kracht. De komende jaren willen we zichtbaar zijn als de wind, die alleen gezien wordt als zij iets anders aanraakt; waarneembaar door de takken die zij laat bewegen of het stof dat zij doet opwaaien.
Kunstenaar Francis Alys, een grote inspiratiebron, verwoordt het zo: *"alleen al door te worden herhaald en doorgegeven, wordt het werk waargemaakt".*
En zo is het.

Eerste schets voor 'Veel te Volle Vuilkar'

Waarom we maken wat we maken

Radicale twijfel
S&VG wil radicaal zijn met de felheid en de stelligheid die erbij hoort. We hebben geen antwoorden op de grote problemen waar de wereld voor staat. Wij weten het ook niet, maar twijfelen beslist: als eerste aan onszelf en ons eigen gelijk, en daarna aan hoe de dingen altijd zijn gegaan, aan de antwoorden die al jaren worden gegeven.
Wij kiezen ervoor te wankelen, om te verdwalen en antwoorden te vinden op onverwachte plekken. We doen wat ons afgeraden wordt: als radicale twijfelaars en bewuste verdwalers negeren we de wegwijzers. We graven een tunnel, snijden een venster en botsen zo op nieuwe wegen. Soms blijven we ergens hangen en vinden we een 'tussentijd' waarin er plek is om te vertragen. We gaan niet meer waarschuwen dat de oceanen vol plastic drijven en de ijskappen smelten, we gaan niet vertellen dat er mensen verdrinken in kleine bootjes. De wereld aan de kaak stellen; dat doen veel mensen goed: wetenschappers, docenten, kunstenaars, politici. De afgelopen jaren deden we ook mee, maar we zijn het roepen en de daaraan gepaarde boosheid beu.
We willen een volgende stap zetten. Hoop is geen passieve gedachte, het is een oproep om in actie te komen. S&VG zoekt naar bezielde stemmen die proberen nieuwe antwoorden te formuleren. Opgeladen door hen gaan we verder en delen wat we gevonden hebben met ons publiek.

S&VG kiest daarbij niet voor één koers of één theatervorm. Iedere keer ontwerpen we nieuwe kaders voor een nieuw concept. Onze theatrale installaties zijn het meest beeldbepalend, andere concepten vertalen zich bijvoorbeeld in theatrale trainingen waarbij het publiek zelf aan de slag moet.
We ontwerpen theatrale installaties als denkbeeldige ruimtes. Die unieke ruimtes stellen ons in staat om ons publiek aangenaam uit evenwicht te brengen.

Divergent denken
Het principe van het divergent denken helpt ons daarbij. Divergent denken is niet hetzelfde als creativiteit en toch ligt het aan de basis van veel creatieve ideeën. Deze methodiek vraagt ons niet eerst te oordelen maar te gaan voor veelheid, verbindingen maken en het nieuwe op te zoeken. Het opent ons brein en laat ons mogelijkheden zien op plekken waar we voorheen niet hadden gekeken. We willen barsten kunnen veroorzaken in traditionele denkpatronen. Dat is voor ons de kern en het fundament van ons werk.

> **Een machtiger pleidooi voor de fantasie als reddingsboei zagen we zelden. In de regie van Jellie Schippers en het troosteloze decor van Myriam Van Gucht levert Janne Desmet een ongekende prestatie die de jury van de sokken blies**

Juryrapport Gouden Krekel voor meest indrukwekkende podiumprestatie 2017 voor Janne Desmet

Het wordt nergens echt theater
Ons werk is moeilijk in te delen in een categorie: we maken geen locatietheater, geen muziektheater, geen film, geen stand-up, geen beeldende kunst noch concert. Door de zeer open leeftijdsaanduiding en het spelen op de festivals voor grotendeels volwassenen wil lang niet iedereen ons werk plaatsen onder de noemer jeugdtheater. We zijn het gewoon allemaal, en allemaal tegelijk en tegelijkertijd wordt het nergens écht theater.

Theatrale installaties in de openbare ruimte
We plaatsen onze theatrale installaties in de openbare ruimte, op plekken die je kent omdat je er al duizend keer langs bent gekomen. Plekken die je niet meer opvallen omdat ze zo alledaags zijn en waar je ineens met andere ogen naar kijkt omdat de mobiele locatie van S&VG er voor langere tijd is neergezet.
We proberen op deze manier de waarde van de plek te hertekenen. De mobiele locaties hebben aan de buitenkant aantrekkingskracht: het maakt mensen nieuwsgierig: *"Wat is dat? Wat gebeurt daarbinnen? Ik wil erbij zijn!"* Soms plaatsen we de theatrale installaties in het theater, meestal niet. Soms zijn ze te vinden op het schoolplein, soms ook in de klas.

Tussenruimtes en -tijd
Eenmaal binnen in de installatie, kom je in al onze creaties eenlingen tegen. Personages in een 'tussenwereld' of 'tussenruimte': een kind wachtend op het schoolplein omdat haar moeder te laat is om haar op te halen (*Wat er gebeurde terwijl de mussen de polka dansten*), een meisje dat besluit niet meer mee te doen en in de nok van haar zolderkamer klimt (*De Kantelaar*), mensen wachtend bij een bushalte (*De Vervelende Bus*). In die tussenruimtes spelen we met de tijd: veel van ons werk bevat een oproep tot vertragen want tussentijd geeft mogelijkheden tot stilstaan, vertragen en reflectie.

Door de vierde wand
Er is een directe relatie tussen publiek en personage. Dat is onze kracht. Het publiek en onze personages – niet per se helden of heldinnen – zitten samen vast in een tussenruimte. Vanuit deze ontmoeting voelt het personage de noodzaak om de kijker aan te spreken en deelgenoot te maken. Dit uitgangspunt hanteren we ook in ons videowerk (waar veel van onze creaties mede uit bestaan); daarmee onderscheiden *De Vervelende Bus* en *De Veel te Volle Vuilkar* zich van film: we zetten film in binnen de codes van theater. De installatie is de tegenspeler van de theatrale situatie; ze kan tegenkleuren of mee-kleuren en hetzelfde geldt voor de positie van muziek/audio en projectie.

Wat we gaan maken & met wie

Artistieke plannen
De beschrijvingen betreffen plannen voor de eerste twee jaren van de periode 2021-2024. Naast dit nieuw werk blijven *De Vervelende Bus*, *De Kantelaar*, *Warne*t en *Radio Walvis* op het repertoire.

I.
Creaties waarbij we een tekstschrijver betrekken en die taal als belangrijke betekenisdrager hebben (in het verleden o.a. *Bumpers, De Kantelaar, Molman, Wat er gebeurde terwijl de mussen de polka dansten.)*

—

100 Antwoorden op 1 vraag
Concept: S&VG **Tekst:** Jo Randerson **Spel:** Alejandra Theus **Muziek en Compositie:** Joeri Cnapelinckx **Coproductie:** De Kopergietery **Nederlandse première:** Theaterfestival Boulevard **Belgische première:** De Kopergietery Gent **Doelgroep:** voor iedereen vanaf 9 jaar (bovenbouw)

De antwoorden op de mondiale vraagstukken kunnen niet langer alleen op de klassieke manier worden gegeven. Kunnen we de capaciteit en flexibiliteit van het (kinder-)brein overuren laten maken?
Bestaan er letterlijk 100 antwoorden op één vraag?
100 Antwoorden wordt een dialogerende monoloog waarin actrice Alejandra Theus de interactie aangaat met het geluid (de stuwende cadans onder het experiment) en het beeld dat zich zo amorf mogelijk gedraagt.

II.
Interdisciplinair werk waarbij video en muziek een dragende functie hebben (in het verleden o.a. *De Vervelende Bus, Warnet, Buiten Dienst*.) Momenteel ontwikkelen we *De TussenTijdCapsule* voor Theaterfestival Boulevard 2020.

—

De Veel te Volle Vuilkar
Concept: S&VG **Tekst:** ntb auteur **Video:** Wannes Cré **Muziek en Compositie:** Joeri Cnapelinckx **Coproductie:** i.s.m. met de dienst Afvalverwerking van Breda. **Doelgroep:** De vuilkar parkeert naast scholen en op buurtpleinen om te spelen voor iedereen vanaf 6 jaar (middenbouw)

De Veel te Volle Vuilkar is een *plug-and-play* live filmervaring in een echte vuilniswagen met in de hoofdrol alles wat geen waarde meer heeft.
Doorheen de laadklep proppen we ze naar binnen; de juf en 30 kinderen. We stouwen de laadbak goed vol. Eenmaal in de buik van de vuilniswagen blijken ze niet het enige te zijn wat is weggegooid. Ze zitten in het hart van een enorme bak rommel. Vanuit de puinhoop klinken stemmen, sommige dingen willen spreken nu ze weggegooid zijn. *De Veel te Volle Vuilkar* is een zoektocht naar eenvoud. Vanuit overvloed gaan we op expeditie naar het detail. Aftastend en soms hardop lachend onderzoeken wie we als mens zijn. Binnen in de laadbak kom je erachter dat je niet bent wat je hebt, maar dat wat je allemaal hebt misschien wel verstopt wie je bent.

—

Morgen was het Feest
Concept: S&VG **Video:** Wannes Cré **Geluid en Compositie:** Joeri Cnapelinckx **Spel:** Acteurs van Tiuri **Coproductie:** Theaterwerkplaats Tiuri **Nederlandse première:** Theaterfestival Boulevard **Doelgroep:** voor iedereen

Morgen was het Feest wordt een video-installatie in coproductie met de spelers van Tiuri (Theaterwerkplaats voor acteurs met een mentale beperking) van c.a. 20 minuten. Zij zijn cognitief minderbegaafd en daardoor is hun gevoeligheid voor beeldtaal veel sterker ontwikkeld. De ontmoeting tussen S&VG en Tiuri is nog pril en dateert uit 2019. De spelers zagen onze voostelling *Warnet*, en waren onder de indruk. Later zagen wij een voorstelling van hen en wij waren op onze beurt diepgeraakt door de waarachtigheid van deze spelers. *Morgen was het Feest* is een ode aan de authenticiteit, waarin we onze raakvlakken gaan onderzoeken. Het vormconcept is een gevolg van ons jarenlange onderzoek van het medium 'film' in onze voorstellingen en geïnspireerd door de dierenverhalen van Toon Tellegen.

—

Ik zie jou mij zien
Concept: S&VG **Spel:** twee volwassen acteurs en een kind **Muziek en Compositie:** The Colorist Orchestra **Video:** Douwe Dijkstra **Coproductie:** Het Zuidelijk Toneel **Première:** Theaterfestival Boulevard **Doelgroep:** voor iedereen

Als ons zelfbeeld wordt gevormd door het oog van de ander, wat gebeurt er dan met ons als we plotseling anders bekeken worden dan hoe we ons voelen?
Jaren geleden maakten we een interpretatie van *De Gedaanteverwisseling* van Kafka. We willen dit thema opnieuw present stellen door de metamorfose in de context van deze tijd te zetten. De grens tussen iemand een podium bieden en een persoon labelen, is dun. Daarom plaatsen wij drie totaal verschillende spelers (een acteur met een migratie-achtergrond, een oudere actrice en een puber) in dezelfde precaire situatie.
We graven een gat in de grond van 10m bij 10m en 2,5m diep. Het publiek zit rond deze kuil en kijkt naar elkaar en naar beneden. Drie spelers transformeren, in een virtuele wereld, tot een kakkerlak. Op de berg van het ontgonnen zand achter het gat zitten de muzikanten.
Ik zie jou mij zien wordt een meerstemmige, disharmonische, locatievoorstelling waarmee wij: – de ik en de ander, het wij en het zij, het bekende en onbekende – met elkaar proberen te verbinden.

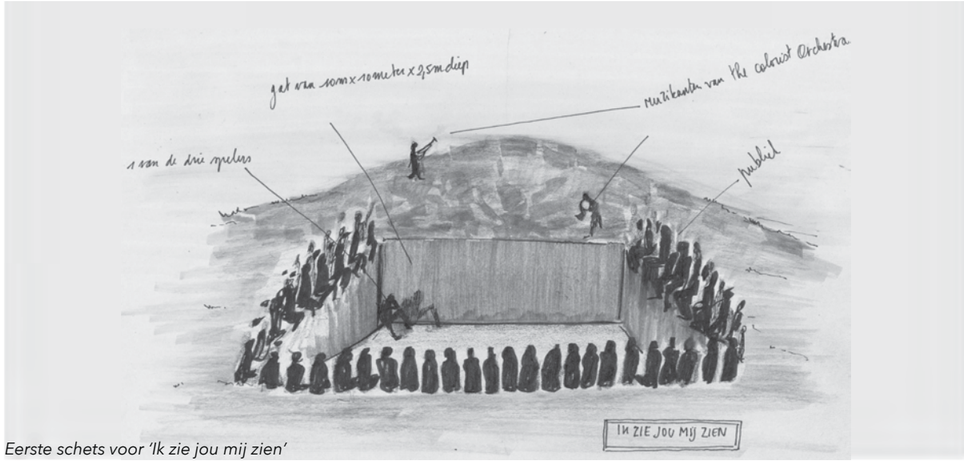

Eerste schets voor 'Ik zie jou mij zien'

III.
Reisbare schoolvoorstellingen waarbij we onze beeldende en interdisciplinaire stijl van theatermaken in of op de scholen spelen voor klassen (in het verleden o.a. *Radio Walvis* en *Held op Sokken*)

Opgeblazen

Concept: S&VG **Tekst:** ntb auteur **Spel:** Mariam Akopian en Laura De Geest **Muziek en Compositie:** Joeri Cnapelinckx **Doelgroep:** Bovenbouw, dus 10, 11 en 12jarigen **Mobiele locatie:** binnen tien minuten opgeblazen in de klas of het speellokaal. Ook te spelen op kantoren voor volwassen.

M. komt met veel lawaai het klaslokaal binnen. Tafels en stoelen worden aan de kant geschoven. Ze rolt een zeil uit van vijf bij vijf meter en sluit daar een bladblazer op aan. Binnen de tien minuten zit de hele klas samen met haar, letterlijk in haar enorme opblaasbare bubbel. De klas wordt te klein voor haar.
Er is een 'onstuitbare opmars van de eigendunk': we moeten lucht aflaten om plek over te laten voor de ander.

IV.
Divergente trainingen waarbij we participatie en presentatie combineren met het divergente denken in interdisciplinaire trainingssessies voor kinderen maar ook voor leraren, cultuurbemiddelaars en vrij publiek. Deze trainingen, onder begeleiding van een educatiemaker en vormgever reiken zo een manier van denken aan. Soms worden ze gegeven als voorbereiding op een voorstellingsbezoek, net zo vaak worden ze los geboekt. (In het verleden o.a. *Niets is wat het lijkt, Boeiend*).

De vloer is laminaat

Een spelende training voor kinderen en leraren waarin we samen improviseren en begrippen als ongeloofwaardigheid en geloofwaardigheid proberen af te schaffen. We vieren samen de verbeeldingsvrijheid.

Alles lijkt op iedereen

Hoe kun je jezelf identificeren met ogenschijnlijk nutteloze voorwerpen en van daaruit verbinding zoeken met anderen? Samen met een heleboel weggegooide rotzooi ontwikkelen deelnemers een beeldende installatie waar ze zelf onderdeel van zijn. Tijdens de performance zoeken ze naar manieren om alles en iedereen letterlijk met elkaar te verbinden.

Artistieke samenwerkingen

Wannes Cré - Cineast
Wannes is als fotograaf eerder een schilder, die speelt met de wrijving tussen kunstlicht en het toeval. Zijn 'personages' dragen een gewrongen schoonheid in zich. Als onze vaste fotograaf bijt hij altijd recht in het hart van onze vertelling. Zijn persoonlijke filter lijkt ons verhaal te verscherpen. Wij zijn bijzonder nieuwsgierig of hij als cineast dezelfde kracht met zich meedraagt. Daarom starten we in 2020 met een gezamenlijk onderzoek binnen *De TussenTijdCapsule* om dat door te zetten binnen *De Veel te Volle Vuilkar* en *Morgen was het Feest*.

Joeri Cnapelinckx - Muziek en compositie
Joeri is al jaren de Joker van S&VG. Hij ondermijnt met zijn composities in volle ernst de zwaarte van onze intenties. Zijn onvoorspelbare, muzikale en inhoudelijke bijdrage brengt onze voorstellingen lichtjes uit balans waardoor een geprikkeld tussengebied wordt opgewekt waar poëzie en lelijkheid vrij naast elkaar kunnen bewegen.

Jo Randerson - Auteur
Jo, Nieuw-Zeelandse actrice, stand-up comedian en auteur, schreef voor ons de tekst voor *Wat er gebeurde terwijl de mussen de polka dansten.* Haar directe manier van aanspreken van het publiek, haar onverwachte, authentieke en waanzinnige, soms zelfs onheilspellende gedachtenkronkels en verbeelding, creëerden een gevoelig personage waar een breed publiek zich mee kon identificeren. Deze prachtige tekst en het virtuoze spel van Janne Desmet resulteerden in een Gouden Krekel. Jo zal ook de tekst voor *100 Antwoorden op 1 vraag* voor haar rekening nemen.

The Colorist Orchestra - Compositie
Kobe Proesmans werkte mee als componist en intermediair bij *Radio Walvis* i.s.m. philharmonie zuidnederland. In de toekomst willen we deze samenwerking uitvouwen en zowel hem als zijn orkest betrekken bij ons werk. Het fundamentele uitgangspunt van The Colorist Orchestra is om het repertoire van een uitgenodigde singer-songwriter te herschikken. Het onorthodoxe gebruik van klassieke instrumenten in combinatie met een verscheidenheid aan muzikale objecten is de basis van hun geluid.

Nieuwe auteurs
Voor de voorstellingen *Opgeblazen* en *De Veel te Volle Vuilkar* gaan we op zoek naar nieuwe verbindingen met ons nog onbekende tekstschrijvers. Omdat we van mening zijn dat inclusiviteit in het theater – naast diverse casting en afspiegeling – begint bij het vertellen van andere dan op westerse leest geschoeide verhalen, gaan we bewust op zoek naar schrijvers met een andere culturele achtergrond dan de onze.

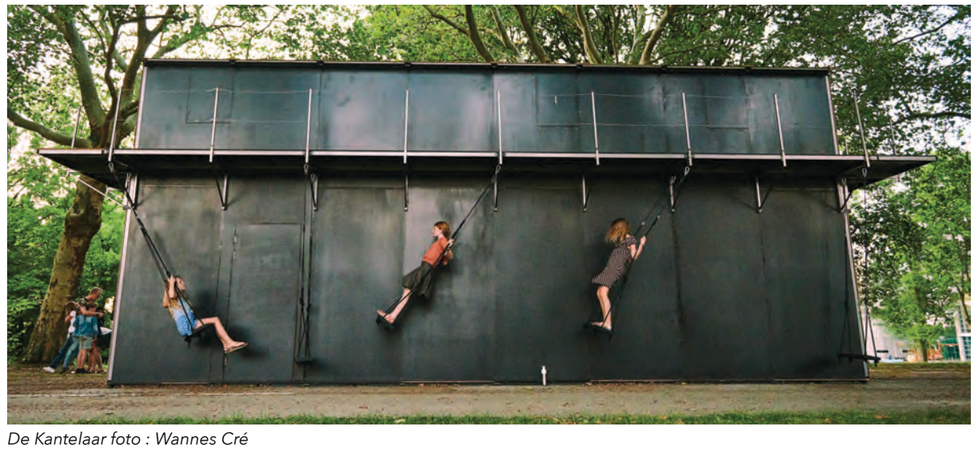
De Kantelaar foto : Wannes Cré

Pas op !
Niet geschikt voor mensen met claustrofobie, gerascofobie, hoogtevrees, scolecifobie, kinderen met baarden, opgewonden standjes zonder geduld, ouders zonder fantasie of eenieder die spannende avonturen mijdt!

S&VG

Voor wie we maken

Voor iedereen ongeacht leeftijd
Iedere conceptontwikkeling ontstaat vanuit een maatschappelijke en persoonlijke noodzaak, niet vanuit de vraag 'wat gaan we maken voor kinderen vanaf 7 jaar'. Omdat we niet vertrekken vanuit het idee dat we *exclusief* moeten communiceren met kinderen, is het uiteindelijke resultaat niet een eenduidige kindervoorstelling met af en toe een grapje voor de ouders.

We schuwen grote thema's en complexe vertelstructuren niet. We gaan niet 'door de knieën' want we zijn ervan overtuigd dat kinderen niet snel overvraagd worden door niet-lineaire vertellingen of grote levensvragen. We maken werk met een bepaalde leeftijd als ondergrens en altijd aansprekend voor iedereen vanaf die leeftijd. Sterker nog: we geloven dat ons werk het best te ervaren is met verschillende generaties samen. Volwassenen kijken in een zaal met kinderen eerst via de ogen van de kinderen. Dat maakt hun kijkgedrag open. Voor ons is een creatie geslaagd wanneer er tijdens de voorstelling een licht nieuwsgierige en soms ongeruste blik van een ouder naar het kind naast hem gaat *"Begrijpt ze het? Is ze misschien bang, vindt hij het leuk?"* Meestal zit het kind onbevangen te kijken en is zich niet bewust van die bezorgde blik naast zich; stiekem wachten wij dan – even later – op dezelfde blik van het kind naar de ouder *"Wat vindt mama of de meester hiervan?"* Later in de voorstelling merken we dat dit verschuift naar samen kijken en ervaren, ieder vanuit zijn eigen referentiekader. De inhoud leeft vervolgens verder binnen het gesprek dat achteraf tussen de generaties ontstaat. De meerwaarde van deze dialoog is het verschil in perspectief en de gelaagdheid waarmee een onderwerp dan wordt besproken.

"Ik zal nooit vergeten hoe ik met mijn kinderen in een container in Den Bosch mocht ervaren hoe een mol ons leerde wat angst is. Hoe angst wordt gemaakt, aangewakkerd, en hoe je leert om toch niet bang te zijn.
Indrukwekkend, het werk van Schippers&VanGucht!"

Ulrike Buerger, vrije theaterproducent/Managing director Cook a Dream (productiehuis), ITA Lead producer/Hoofd artistiek bureau.

Voor iedereen ongeacht kijkervaring
De vaak ongewone binnenkomsten en publieksopstellingen maken het publiek alert. De attractieve waarde en de onverwachte plekken waar we onze mobiele locaties neerzetten brengen juist ook onervaren theaterbezoekers naar binnen; daar waar de reguliere theaterbezoeker door de seizoensbrochure scrolt, op zoek naar een activiteit voor een regenachtige zondagmiddag, vinden wij ons publiek in de woonwijk waar we voor langere tijd staan. We spreken met nieuwsgierige hondenuitlaters en ouders met kinderen die iedere dag langs onze mobiele locatie lopen en nu toch echt weleens willen weten wat erin gebeurt. We willen iedereen aanraken en bewegen, niet alleen theaterminnend Nederland. We zoeken ons publiek op, verwachten niet dat zij naar ons op zoek gaan. We willen ze verrassen. Via de open blik die mensen hebben wanneer ze iets onverwachts op hun pad tegenkomen, maken we hen ontvankelijk voor andere mogelijkheden. Daarom werken we buiten de theaters, staan we graag in het festivalhart waar veel bezoekers in eerste instantie voor de gezelligheid komen en pas dan voor de Hoge Kunsten.

"Bij het samenstellen van het kunstmenu voor de leerlingen van Meierijstad werkt Cultuurkade graag samen met Schippers & van Gucht omdat zij voorstellingen maken die echt binnen komen bij zowel de leerlingen als de leerkrachten. De voorstellingen zelf vinden plaats in een bijzondere omgeving, zijn verrassend, interactief en bieden een mooie wisselwerking tussen serieus en humor. Er wordt gezorgd voor een goede voorbereiding en de voorstellingen vormen een mooie aanleiding om met de leerlingen in gesprek te gaan bij de verwerking, al dan niet met behulp van de bijbehorende verwerkingsopdracht. Scholen reageren dan ook vaak vol lof op de voorstellingen van Schippers&VanGucht."

Susan Dumoulin en Dorian Verkuijlen, Cultuurkade Meijerijstad

Voor iedereen op en rond school
We besteden uitgebreid aandacht aan onze educatieve werking door middel van o nze trainingen in divergent denken. Jellie Schippers is naast theatermaker ook dramadocent en geeft deze educatieve werking vorm. Hierin wordt zij bijgestaan door Juup Luijten, dramadocent en educatiemaker. Bij alle voorstellingen is een gids aanwezig die het project actief en rechtstreeks op de vloer kadert zodat de ervaring het best tot zijn recht komt. Het zijn niet alleen de speciale omstandigheden van onze mobiele locaties die hierom vragen. De ervaring begint bij S&VG altijd al vóór binnenkomst en bij veel van onze projecten mogen kinderen erdoorheen praten, mogen ze best gaan staan om alles goed te zien – dat is ook even wennen voor docenten. Het is onze overtuiging dat je zo de kijkervaring het meest effectief en duurzaam beïnvloedt.

Met de Stilte, Het Stedelijk Museum Breda, BredaPhoto, het Chassé Theater, Podium Bloos en de Nieuwe Veste voorzien we elk kind op het primair onderwijs in Breda van kunstaanbod onder de noemer De Ontdekking. Daarmee bedienen we zowel receptief als actief de basisscholen van Breda en omgeving en bereiken we met S&VG alleen al jaarlijks gemiddeld 2000 Bredase kinderen.

De Brabantse jeugdgezelschappen - philharmonie zuidnederland, Theater Artemis, de Stilte en Schippers&VanGucht hebben na het wegvallen van het provinciale kunstmenu in 2016 de handen ineengeslagen en zich verenigd in het Brabant Menu. Hiermee continueren we het opgebouwde netwerk van werkgroepen en marktplaatsen voor cultuureducatie in Brabant en verankeren we professionele voorstellingen in het schoolcurriculum. En met succes: op dit moment heeft het Brabant Menu een samenwerking met honderd basisscholen uit elf gemeenten en worden 20.000 leerlingen bereikt.
De gezelschappen dragen verantwoordelijkheid voor elkaar en voor duurzame relaties en afzet; een goed voorbeeld van fair practice.

Nb. We kunnen deze opdracht momenteel uitvoeren door ondersteuning vanuit de Impulsgeldenregeling van de provincie. Deze budgetten vallen na 2020 weg. Op dit moment zijn we in gesprek met de provinciale steunfunctie KunstLoc om het menu te verankeren in het programma *Cultuureducatie met Kwaliteit* voor BrabantStad.
We voorzien een substantiële groei van het Brabant Menu met extra partners. Het budget voor *Cultuureducatie met Kwaliteit* neemt vanaf 2021 in de provincie Noord-Brabant met 40% toe waardoor in iedere geval de koopkracht van het onderwijs gegarandeerd is. KunstLoc gaat scholen verplichten om professionele kunsten af te nemen. Dat juichen we toe, want júist die kwaliteit kan Brabant Menu bij uitstek leveren.

Hoe bereik je iedereen?
Dat we ons publiek opzoeken zegt vanzelfsprekend iets over onze pr- en communicatiestrategie. De opwinding die rondom ons werk ontstaat, het mond – tot – mond doorvertellen van de ervaring, is ons *unique selling point*. We vertrouwen op de onzichtbare doch voelbare impact van ons werk: als de wind die in beweging zet. We hebben ons stellig voorgenomen om ons ego aan de kant te zetten en niet in te zetten op de *branding* van Schippers&VanGucht.

Tegelijkertijd zijn we realistisch genoeg om te begrijpen dat we onszelf niet volledig aan het reguliere pr-netwerk kunnen onttrekken. We zorgen ervoor dat we in de reguliere pr-kanalen en het professionele marketingnetwerk meegenomen worden en dat website, social media en campagnebeelden communiceren in de door ons gewenste toon, ook al staan we binnen een festival. Met Podiumkids, het in 2019 gestarte marketingcollectief van 25 jeugdgezelschappen, werken we aan een overkoepelende strategie om de jeugdpodiumkunsten duurzaam onder de aandacht te brengen.

Ons werk wordt niet gemaakt voor een specifieke publieksgroep: we willen mensen van alle mogelijke achtergronden en leeftijden aanspreken. De representatie in onze overkoepelende pr-campagne is bewust cultureel divers en ook in de afzonderlijke voorstellingscampagnes proberen we ons bewust te zijn van inclusiviteit. We gaan op zoek naar ingangen bij andere pr-kanalen (websites en magazines die zich richten op ouders van bijvoorbeeld Turkse of Marokkaanse afkomst) om te adverteren.

Scholen zijn toegankelijk voor iedereen – daarom spelen we daar graag en veel (twee derde van onze speelbeurten). In Brabant heeft een kwart van de kinderen een migratie-achtergrond en ongeveer 11% van de kinderen groeit op in armoede. Dit is een moeilijker te bereiken publiek via vrije voorstellingen, maar via de scholen (regulier en bijzonder onderwijs) bereiken we hen toch. Daarom zijn onze voorstellingen toegankelijk voor scholen en zetten we honderd procent in op samenwerkingsverbanden zoals het Brabant Menu.
We spelen met grote regelmaat op de Azc's in Noord-Brabant. We starten een pilotproject met een Bredaase basisschool (met een zeer diverse doelgroep) waarin we schoolvoorstellingen expliciet toegankelijk te maken voor de ouders van de kinderen.

Waar we zijn en voor wie we spelen

S&VG is stevig geworteld in stad en regio. Vanuit deze basis hebben we tegelijkertijd en vanzelfsprekend een bovenlokale functie en kijken over de (regionale) grenzen heen.

BrabantStad
Als culturele instelling draagt S&VG bij aan de professionele kwaliteit en ambitie van BrabantStad. S&VG is stevig ingebed in het netwerk van cultuurmakers. We coproduceren en presenteren met verschillende Bredase en Brabantse partners. Het is onze overtuiging dat we daarmee een grotere meerwaarde voor het publiek realiseren. De afgelopen drie jaar realiseerden we de helft van ons totaal aantal speelbeurten in regio zuid. Door samen op te trekken – bijvoorbeeld in het Brabant Menu – kunnen we het aanbod weldoordacht coördineren en presenteren aan ons gezamenlijke publiek. We voelen ons thuis binnen dit makersnetwerk waarin ruimhartig kennis, expertise en middelen gedeeld worden.

Breda
Vanaf het begin is S&VG zowel inhoudelijk als organisatorisch betrokken bij de gebiedsontwikkeling van KlaversJansen in Breda tot culturele *hotspot* waar een levendige 'maak-cultuur' centraal komt te

staan. S&VG verhuisde in 2017 met haar kantoor naar dit terrein, naast Podium Bloos.
Met een vijftal onafhankelijke Bredase podiumkunstinitiatieven – The100Hands, Dansnest, Dyane Donck, Tg Nomen, het zuid land – werken we sinds kort aan een platform waarin expertise en middelen worden gedeeld. Zo positioneren we ons sterker in het Bredase cultuurklimaat en dragen zodoende bij aan een levendige invulling van het gebied KlaversJansen.
Met het Chassé theater onderhouden we goede contacten: we stemmen af, gaan er soms in première, worden geprogrammeerd in het reguliere aanbod en tijdens de Cultuurnacht, waar we elk jaar zichtbaar zijn met een nieuwe voorstelling, een reprise of speciaal project.
Met de aanbieders van cultureel aanbod voor de jeugd uit Breda werken we samen in De Ontdekking, we trekken op met skatehal Pier15 (bijvoorbeeld voor een Cultuurnacht project) en weten de Facilitaire Theaterwerkplaats te vinden voor uiteenlopende opdrachten. We huren opslagruimte bij CLIB en gebruiken locaties van Electron. Met Theaterwerkplaats Tiuri is een coproductie in voorbereiding voor de periode 2021-2024.

Provincie Brabant
S&VG heeft een goede, betrouwbare en ruimhartige partner gevonden in Het Zuidelijk Toneel. In 2017 konden we reeds bij HZT monteren en presenteren en in 2018 coproduceerden we de voorstelling *Warnet*. In 2022 zullen we opnieuw coproduceren met HZT in de voorstelling *Ik zie jou mij zien*.
Ook Theaterfestival Boulevard is een heel belangrijke partner. We stonden er in 2016 al met *Molman*, in 2017 presenteerden we *Buiten Dienst*, in 2018 ging *Warnet* in première en in 2019 *De Kantelaar*.
Voor S&VG is Theaterfestival Boulevard, regionaal geworteld maar met internationale uitstraling, een uitgelezen plek om in première te gaan en ons werk van daaruit aan een breed publiek te presenteren.
Voor de jaren 2020-2024 geeft Theaterfestival Boulevard ons jaarlijks gegarandeerd een premièreplek, nu eens op het festivalterrein, dan weer op locatie in de stad.

Nationaal
We realiseren nationaal afzet en bereik. We zijn opgenomen in het aanbod van STIP Theaterproducties en krijgen daarmee aandacht van het reguliere theatercircuit. De verkoop verloopt zowel via hen als via ons eigen grote netwerk. We spelen op festivals als Karavaan, Oerol, en Twee Turven Hoog en de reguliere theaters boeken onze installaties vooral binnen voor hen speciale programma's of gelegenheden zoals Het Nationale Theaterweekend, een jubileum of festival.
De geografische ligging van BrabantStad en de woonplaats/nationaliteit van de artistieke leiding van S&VG maakt België tot natuurlijke biotoop. Collageproducties verzorgt onze verkoop in België en zorgt ervoor dat onze producties ook de meer afgelegen gebieden van Vlaanderen bereiken: geheel conform onze wens en artistiek uitgangspunt om voorstellingen te spelen voor kinderen die niet gewend zijn met hun ouders naar het theater te gaan, verkoopt hij veel schoolvoorstellingen. Het zijn dan niet altijd de meest cultureel sexy plekken waar we verschijnen, maar ook kinderen uit Houthalen, Beringen, Lommel en Bierbeek genieten van onze voorstellingen. Daarnaast spelen we bij toonaangevende theaters en festivals zoals Bronks (Brussel) en Theater aan Zee (Oostende).
Met de Kopergietery uit Gent realiseren we in 2021 een eerste coproductie *100 Antwoorden op 1 vraag*.
Het Krokusfestival in Hasselt presenteerde *Molman* in 2017, *Buiten Dienst* in 2018, *Warnet* in 2019 en programmeert *De Kantelaar* in 2020. Gerhard Verfaillie, directeur van het festival, is vaste afnemer van ons werk.

" of het nu molmannen, bumpers, waterwolven of gewoon onnoembaren zijn ;
of ze nu op een vervelende bus zitten, helden op sokken zijn of buiten dienst zijn;
Schippers&VanGucht maakt er kleine wondertjes van die een eind na afloop nog altijd
fluisterend over je schouder met je meelopen en zachtjes je verbeelding strelen"

Gerhard Verfaillie, algemene leiding, familie, Krokusfestival, HET LAB & beeldende kunsten

In de afgelopen drie jaar speelden we één derde van onze voorstellingen in België. Dit willen we de komende jaren continueren.

Internationaal
In Nederland ligt onder gevraagd worden om te spelen in het buitenland een impliciet kwaliteitsoordeel. Niets menselijks is S&VG vreemd, dus ook wij voelden ons gestreeld in onze ijdelheid: we speelden op de Nederlandse Assitesj showcase In het kader van het 50-jarig bestaan van De Krakeling, ook al zo'n een heftig kwaliteitslabel! We werden gevraagd om met *Molman* te spelen in Duitsland, met *Warnet* in het Szene Waldviertel Festival in Oostenrijk en met *De Vervelende Bus* in het kinderprogramma van het RomaEuropa Festival. Na lang wikken en wegen ging het uiteindelijk niet door: de kosten en de te grote investering in energie/*workload* wogen gewoon niet op tegen de inhoudelijke meerwaarde.

Mede op basis van deze overwegingen nemen we voor de komende periode een radicaal besluit: we voeren geen actief internationaal verkoopbeleid en we gaan niet klakkeloos in op uitnodigingen uit het buitenland. Wanneer we eerlijk en scherp zijn is *'even naar het buitenland reizen, je kunstje doen en weer weg'* nog steeds de meest voorkomende praktijk wanneer het gaat over internationalisering. Wij kiezen er bewust voor om vooraleerst in de eigen context waarde te creëren en beweging te veroorzaken. Daar hebben we onze handen vol aan en het levert ons voldoende artistieke noodzaak en impact op. Daarnaast is voor ons het ecologisch motief dwingend: we willen niet nog dieper onze voetafdruk op deze aarde achterlaten.

Er zijn slechts drie uitzonderingen: België is – gezien afkomst en woonplaats van S&VG en gezien de ligging van Breda – onze natuurlijke biotoop en afzetgebied (Amsterdam is voor S&VG verder reizen dan Antwerpen!). Ook maken we een uitzondering indien er een zeer specifieke reden is om ons te vragen gekoppeld aan een specifiek (nieuw) publiek óf als men in het buitenland een remake wil maken.

De Kantelaar foto : Wannes Cré

Schippers&VanGucht zet verschillende kunstdisciplines in om innovatieve producties te maken. Verschillende generaties bezoekers komen rond het werk in één fysieke ruimte samen, grote maatschappelijke vraagstukken worden zorgvuldig verkend. Complexiteit en twijfel worden niet geschuwd; de vragen van deze tijd laten dat immers niet toe, maar Schippers&VanGucht biedt altijd perspectief. De toegewijde houding van het gezelschap geldt niet alleen het werk, maar ook de manier van produceren, de openheid in samenwerking en de wens een echte relatie met het publiek aan te gaan. Het is daarom dat Theaterfestival Boulevard graag met hen werkt en dat wil blijven doen.

Viktorien van Hulst , algemeen directeur Theaterfestival Boulevard, Den Bosch

Hoe we maken wat we maken

Organisatie
S&VG wordt gezamenlijk gedragen door **Schippers&VanGucht&Cremers&Mensert**. Tegelijkertijd heeft elk van ons een eigen hoofdverantwoordelijkheid. In de praktijk zijn zowel onze afzonderlijke vakdisciplines als de rollen in de organisatie onlosmakelijk met elkaar verbonden. Er zijn korte lijnen en de besluiten worden gezamenlijk genomen. Ieder van ons is in staat de organisatie op alle niveaus te vertegenwoordigen. Dat maakt ons flexibel en wendbaar.

Conceptontwikkeling start gevieren. Het zijn vervolgens Van Gucht en Schippers die de theatrale vorm voordragen waarin een specifiek onderwerp geadresseerd wordt. Schippers tekent tijdens het maakproces voor de regie, Van Gucht voor de scenografie. Cremers en Mensert zijn beiden van huis uit dramaturg, en vervullen daarnaast respectievelijk de rollen van zakelijk leider en creatief producent. Het collectief wordt vast ondersteund door twee freelancers: Annemarie Hoogeveen voor marketing/publiciteit en Juup Luijten als educatiemaker. Daarnaast werken we samen met een pool regelmatig terugkerende freelance technici en vaste inhuur-organisaties op het gebied van decorbouw en transport.

Werken in een klein team zorgt voor uitdagingen. Het werk moet immers wel gebeuren: onze mobiele locaties zijn arbeidsintensief in realisatie/onderhoud en vragen constante kwaliteitsbewaking, het grote aantal schoolvoorstellingen dat we spelen, brengt een enorme berg administratie en coördinatie met zich mee. Voor de periode 2021-2024 willen we de werkdruk op het collectief verlichten door te investeren in een 'vaste' freelance technisch producent/inspicient en educatie-coördinator.

Produceren, verkopen en spelen
We spelen jaarlijks een mix van voorstellingen uit ons repertoire en produceren en pre-produceren tegelijkertijd nieuw werk. Iedere mogelijkheid om publiek op te zoeken wordt aangegrepen. Door reprises en herwerkingen te spelen van voorstellingen die nog nauwelijks te zien waren in Nederland, bereikten we, in combinatie met nieuw werk, in de afgelopen drie jaar een groot aantal speelbeurten. Gepland en begroot stond gemiddeld 70 voorstellingen per jaar, het werden er 183! Voor de komende vier jaar brengen we onze speeldrift beter in balans met de praktische en financiële productie van nieuwe mobiele locaties.

Doordat S&VG zich qua speelplekken buiten het reguliere theatercircuit bevindt, verloopt de dynamiek van het aanmaken en spelen van voorstellingen anders. Zie ons als een kleine dieselmotor: we komen langzaam op gang, maar gaan vervolgens lang mee. Onze mobiele locaties worden aangemaakt en kennen een korte (première)speelperiode; meestal één festival. Van daaruit gaat de verkoop verder en houden we producties op het repertoire totdat er geen vraag meer naar is; *Molman* speelde in drie jaar 213 voorstellingen, *Held op Sokken* tikte in vijf jaar tijd 251 speelbeurten weg, *De Vervelende Bus* rijdt inmiddels al het voor het vijfde jaar, *Buiten Dienst* ging reeds vier jaar op en neer en voor *Warnet* staat de teller ten tijde van dit schrijven reeds op veertig. Voor ons is dit een onderdeel van duurzaamheid: wij zijn trots op de producties en zolang publiek er plezier aan beleeft en ze niet aan zeggingskracht inboeten, spelen wij. Zo komt de meestal forse investering in de theatrale installaties ook tot zijn recht.

Duurzame zeggingskracht en impact door continuïteit
In continuïteit kunnen produceren levert een grote slagkracht en duurzaamheid op; we kunnen voorstellingen op het repertoire houden, doorspelen en tegelijkertijd inspelen op nieuwe mogelijkheden en kansen. We zijn een hartstochtelijke en flexibele coproductiepartner, en toch koppig genoeg om artistiek onze eigen koers te houden; we kunnen makkelijk opschalen met interessante partners uit het veld: Het Filiaal Theatermakers, HETPALEIS, Het Zuidelijk Toneel, philharmonie zuidnederland, Het Laagland, De Kopergietery. We zitten mee aan beleidstafels en nemen verantwoordelijkheid en mede initiatief voor het landschap en onze plek daarbinnen.
Dit alles zorgde de afgelopen jaren voor een vliegwieleffect of liever nog een komeet: we schoten vooruit in de vaart der volkeren en zetten onze tanden erin. Onze bedrijfsactiviteit kristalliseerde zich uit tot een avontuurlijke én beheersbare economie.

Wij zien subsidiëring niet als een vast recht. Hoe overtuigd we ook zijn van onze eigen toegevoegde artistieke en maatschappelijke waarde, we willen het in de praktijk bewijzen. We zien onszelf als schoolvoorbeeld van hoe meerjarige subsidiëring door FPK, Provincie Noord-Brabant en Breda een grote grote (!) meerwaarde kan opleveren. Wij ervaren het iedere werkdag weer.

Tot slot

De Italiaanse schrijver Italo Calvino schreef in 1957 het boek *Baron in De Bomen*. Het is voor ons een grote inspiratiebron. Zo groot zelfs dat we ons eerste kunstenplan ontwierpen met dit boek in ons achterhoofd.

Cosimo, 12 jaar, baron én Italiaan, klimt uit protest tegen zijn vader in een boom. Erger nog: hij weigert er weer uit te komen. Van in de kruin van de boom kan hij de aarde veel beter zien. Op zijn nieuwe stek beleeft hij fantastische avonturen en correspondeert hij met de groten der aarde.

Destijds dachten we dat we de huidige periode zouden afsluiten met een ambitieuze interpretatie en installatie van *Baron in De Bomen*. De aantrekkende kracht van dit werk bleek echter te groot. We konden niet wachten. Terugkijkend op *Warnet, Molman, Buiten Dienst* en met name ook *De Kantelaar* zien we dat we eigenlijk steeds op een andere manier dezelfde voorstelling maken…
De Baron heeft door zijn verscholen positie in de bomen een ander perspectief op de maatschappij. En van daaruit brengt hij mensen onverwacht met elkaar in contact. We beseffen steeds beter dat we geen voorstelling *over* hem willen maken maar dat we als S&VG werken *vanuit* hem. We voelen ons verbonden met de radicale buitenstaanderspositie die hij heeft gekozen en van waaruit hij handelt.

We willen in het geheim werken. Vanuit de bomen, glurend tussen de bladeren, stiekem meeluisterend vinden we onze onderwerpen. We zijn de strijders van de Baron in de Bomen: onzichtbare matchmakers met een grote maatschappelijke drive.

SCHIPPERS & VAN GUCHT

Daar tekenen we voor!

Jellie Schippers
Myriam van Gucht
Dorine Cremers
Joanne Mensert